

Dosarul nr. 2ra-611/2022
2-19147775-01-2ra-26042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: S. Vasilache)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, V. Sîrbu, D. Băbălău)

DECIZIE

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Liliana Munteanu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de
Creditară Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva
Liliane Munteanu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 20 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 09 septembrie 2019, OCN „Easy Credit” SRL a depus cerere de chemare
în judecată împotriva Liliane Munteanu cu privire la încasarea datoriei și
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că a încheiat cu Liliana Munteanu două
contracte de credit nebanca cu nr. 098977329 din 21 septembrie 2018, prin care a
acordat un credit nebanca în valoare de 45 000 de lei, ce urma a fi rambursat în 24
rate lunare în sumă a câte 2 904 lei/ lunar, cu începere din 22 octombrie 2018, și cu
nr. 098185484 din 28 ianuarie 2019 prin care a acordat un credit nebanca în
valoare de 6 000 de lei, ce urma a fi rambursat în 12 rate lunare egale, a câte 615
lei, începând cu 15 februarie 2019.

A susținut că Liliana Munteanu, după ce a achitat pe contractul de credit
nebanca nr. 098977329 doar 4 rate lunare, iar, pe contractul de credit nebanca nr.
098185484, 0 rate lunare, a încetat să-și execute cu bună-credință obligațiunile
contractuale de restituire a creditului nebanca la termenul stabilit și din motive
neimputabile reclamantei s-a eschivat de la onorarea obligațiunilor contractuale
asumate.

Astfel, în scopul soluționării amiabile a litigiului, OCN „Easy Credit” SRL,
telefonic, iar apoi prin scrisoare recomandată a somat debitorul, solicitând
rambursarea datoriei restante, dar neachitate, informându-1 despre consecințele ce
vor surveni în cazul neonorării obligațiunilor sale, la care Liliana Munteanu nu a
acordat nici o atenție, refuzând în continuare achitarea creditului nebanca în
condițiile stabilite.

OCN „Easy Credit” SRL a menționat că epuizând orice cale de soluționare a
litigiului în mod amiabil, pretinde încasarea de la Liliana Munteanu, în temeiul
contractului de credit nebanca nr. 098977329 a sumei restante a creditului

nebanca (ratelor scadente, dar neachitate) în mărime de 11 616,00 lei, dobânda de întârziere în sumă de 2 850 de lei, conform condițiilor contractuale sec. 3.02. lit. (b), clauza penală în suma de 975 de lei și suma ratelor rămase, dar neachitate în mărime de 46 464,00 de lei, în total în baza contractului nr. 098977329 – 61 905,00 lei, iar în temeiul contractului de credit nebanca nr. 098185484 a sumei restante a creditului nebanca (ratelor scadente, dar neachitate) în mărime de 2 460,00 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 3 060 de lei, conform condițiilor contractuale sec. 3.02. lit. (b), clauza penală în suma de 975 de lei și suma ratelor rămase, dar neachitate în mărime de 4920,00 de lei, în total în baza contractului nr. 098185484 – 11 415,00 lei.

În condițiile expuse, reclamantul a solicitat încasarea de la pârâtă a sumelor, în total pe toate creditele, în mărime de 73 320,00 de lei, precum și cheltuielile de judecată.

La 02 martie 2020, OCN „Easy Credit” SRL a depus cerere de concretizare prin care a solicitat încasarea, conform ambelor contracte, a datoriei contractuale de 65 460 de lei, suma de 5910 lei dobândă de întârziere conform pct. 3.02 lit. b) din contract și taxa de stat în mărime de 2 199,60 de lei.

Prin hotărârea din 05 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată concretizată. S-a încasat de la Liliana Munteanu în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL datoria conform contractelor nr. 098977329 și 098185484, formată din ratele neachitate în sumă de 65 460 de lei și dobânzi de întârziere conform pct. 3.02 lit. b) din contract în sumă de 5 910 lei, în total suma de 71 370 de lei. S-a încasat de la Liliana Munteanu în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL cheltuielile de judecată, sub forma taxei de stat în mărime de 2141,10 de lei. În rest s-a respins cererea de chemare în judecată, privitor la pretențiile de încasare a cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe la 09 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Liliana Munteanu a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri.

Prin decizia din 20 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Liliana Munteanu și s-a menținut hotărârea din 09 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Easy Credit” SRL împotriva Liliane Munteanu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 7 alin. (1) și alin. (4), 8 alin. (1) și alin. (2) lit. a), 867 alin. (1) Cod civil, Colegiul a învederat că contractul de împrumut reprezintă o înțelegere (acord) conform căreia împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceiași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate. Contractul de împrumut este un contract consensual, fiind valabil încheiat la momentul realizării acordului de voință asupra tuturor condițiilor esențiale. Împrumutul este un contract sinalagmatic, dând naștere la obligații reciproce pentru ambele părți.

În sensul dat, instanța de apel a constatat că la semnarea contractelor nominalizate, împrumutatul Liliana Munteanu a făcut cunoștință cu condițiile contractului, graficul rambursării și mărimea ratelor lunare ce urmau a fi achitate.

Mai mult, Colegiul a reținut că conform certificatelor achitărilor și datoriilor înregistrate, în privința contractului de credit nebancaar cu nr. 098977329 din 21 septembrie 2018 s-a înregistrat o datorie la ratele neachitate în sumă totală de 58 080 de lei, iar referitor la contractul nr. 098185484 din 28 ianuarie 2019 s-a înregistrat datoria la ratele neachitate în sumă totală de 7 380 de lei.

Subsecvent, Colegiul a menționa că conform pct. 3.02 lit. b) din ambele contracte, în cazul în care Împrumutatul nu va achita integral la termenul stabilit orice sumă scadentă conform prezentului contract, prevăzută în Graficul de rambursare a împrumutului, dobândă de întârziere egală cu suma dintre rata anuală a dobânzii prevăzută în prezentul contract și 5 (cinci) %, anual. Dobânda de întârziere se va calcula zilnic reieșind din anul calendaristic de 365 zile. Totodată, părțile au convenit că, dobânda de întârziere achitată de Împrumutat către Easy Credit nu poate fi mai mică decât suma de 30 de lei pentru fiecare zi de întârziere și urmează a fi achitată către Easy Credit SRL imediat.

Reținând prevederile art. 869 alin. (1), (3) și (4), 872 alin. (1), 619 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019, Colegiul a remarcat că obligațiile sunt pecuniare dacă au ca obiect prestația de a da o sumă de bani. Întârzierea în executarea obligațiilor pecuniare are drept consecință plata dobânzii de întârziere, indiferent dacă debitorul a folosit acești bani în alte scopuri sau i-a reținut cu rea-intenție.

Reieșind din prevederile art. 624 alin. (1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), instanța de apel a reținut că conform contractelor a fost stabilită clauza penală: 75 de lei pentru 5 zile întârziere, 150 de lei pentru 15 zile întârziere și 750 de lei pentru 45 zile întârziere, iar conform cererii de concretizare, reclamantul nu și-a menținut pretenția de încasare a clauzei penale solicitând încasarea sumei conform pct. 3.02 lit. b) din contracte.

În speță, Colegiul a apreciat ca fiind întemeiate concluziile instanței de fond pornind de la prevederea pct. 3.02 lit. b) din contractele respective, or, acesta are efectul și scopul penalizator pentru neexecutarea în termen a obligațiilor.

Corespunzător, instanța de apel a reține ca justă concluzia primei instanțe, care a reținut că suma ce urmează a fi restituită de către Liliana Munteanu, constituie suma ratelor neachitate în mărime de 65 460 de lei și suma de 5 910 lei cu titlu de dobândă de întârziere.

Totodată reieșind din prevederile contractului de împrumut, condițiile speciale, și graficul de rambursare, pentru utilizarea împrumutului OCN „Easy Credit” SRL pe lângă dobânda contractuală, a mai aplicat și un comision de monitorizare, cât și o taxă de administrare lunară care formează obiectul apelului înaintat de către Liliana Munteanu.

În temeiul art. 9 alin. (1) a Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancaară, Colegiul a atestat că ambele contracte de împrumut cu nr. 098977329 din 21 septembrie 2018 precum și contractul de împrumut nr. 098185484 nu vin în contradicție cu interdicțiile indicate.

Prin prisma art. 3, 4 alin. (1) și (2), 15 al Legii nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, Colegiul a subliniat că clauzele conținutului contractelor de împrumut nr. 098977329 din 21 septembrie 2018 și nr. 098977329 din 21 septembrie 2018 i-au fost aduse la cunoștință Lilianeii Munteanu, ultima cunoscând prevederile legale, nu a revocat contractele semnate, a acceptat condițiile contractuale, concomitent și mărimea ratelor și componența

acestora, prin urmare raportând suma împrumuturilor acordate la plățile aferente contestate în ordine de apel, colegiu atestă că ultimele sunt proporționale nefiind atestat caracterul abuziv a acestora.

Suplimentar, Colegiul a reținut cu referire la argumentele apelantei privind caracterului abuziv a comisionului de monitorizare de 1,69% precum și a comisionului de administrare de 0,99% pentru contractul de împrumut nr. 098977239 și a contractului de împrumut cu nr. 098185484 în privința comisionului de 0,99 % drept comision de monitorizare și 25 de lei comision lunar de administrare cont – drept clauze abuzive, argumentele date urmând a fi coroborate prin prisma faptului negocierii acestora cu partea contractantă (procesul verbal de negociere a condițiilor contractuale (f.d. 21) pe de o parte precum și a faptului respectării obligației de transparență de către intimat, natura obiectului contractului, circumstanțele determinante în cadrul încheierii contractului, celelalte clauze contractuale.

În asemenea circumstanțe de fapt stabilite în clauzele contractelor de împrumut nr. 098977329 din 21.09.2018 și nr. 098977329 din 21.09.2018, raportate la condițiile de drept indicate supra, Colegiul a considerat respectate condițiile cu privire la transparență, obiectului contractual precum și mărimea comisionului stabilit drept unul proporțional, prin urmare corectă concluzia primei instanțe cu privire la admiterea acțiunii în partea încasării ratelor neachitate și a dobânzii de întârziere, constatându-se existența reală a dreptului reclamantului de a cere și obliga pârâtul la plata sumelor solicitate.

Așadar, în opinia Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament juridic valabil circumstanțelor speței.

La 30 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Liliana Munteanu a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, în partea încasării comisioanelor, taxelor și dobânzilor cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 26 aprilie 2022 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea

depunerii referinței, or până la data examinării recursurilor careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 20 ianuarie 2022 și a expedit-o participanților la proces la 02 februarie 2022 (f.d. 231, Vol. I), astfel, recursul declarat la 30 martie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 26 aprilie 2022 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la examinarea cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Prin încheierea din 22 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Liliana Munteanu a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursurile s-au examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenta și intimata au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Verificând decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului declarat de Liliana Munteanu cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenteii, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Garda Ruiz vs

Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenta nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că înaintând acțiune în instanță împotriva Lilianeii Munteanu, OCN „Easy Credit” SRL a solicitat încasarea, conform ambelor contracte, a datoriei contractuale de 65 460 de lei, sumei de 5910 lei dobândă de întârziere conform pct. 3.02 lit. b) din contract și taxa de stat în mărime de 2199,60 de lei.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze prima instanță prin hotărârea din 05 martie 2021 a admis parțial cererea de chemare în judecată concretizată. A încasat de la Liliana Munteanu în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL datoria conform contractelor nr. 098977329 și 098185484, formată din ratele neachitate în sumă de 65 460 de lei și dobânzi de întârziere conform pct. 3.02 lit. b) din contract în sumă de 5 910 lei, iar în total suma de 71 370 de lei. A încasat de la Liliana Munteanu în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL cheltuielile de judecată, sub forma taxei de stat în mărime de 2141,10 de lei. În rest a respins cererea de chemare în judecată, privitor la pretențiile de încasare a cheltuielilor de judecată.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 20 ianuarie 2022 a respins apelul declarat de Liliana Munteanu și a menținut hotărârea din 09 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Easy Credit” SRL împotriva Lilianeii Munteanu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția instanței de apel și primei instanțe este neîntemeiată, deoarece a admis o examinare superficială și arbitrară a litigiului dedus judecătii.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța

judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 121 Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În sensul art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Așadar, Colegiul precizează că soluția adoptată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare sunt neîntemeiate, deoarece din textul acestora se reliefează o interpretare eronată a legislației, precum și nu sunt apreciate toate probele importante pentru soluționarea cauzei. Or, în conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Instanța de recurs constată că, OCN „Easy Credit” SRL a încheiat cu Liliana Munteanu contractul de credit nebancaș cu nr. 098977329 la data de 21 septembrie 2018, prin care a acordat un credit nebancaș în valoare de 45 000 de lei, ce urma a fi rambursat în 24 rate lunare, în sumă a câte 2 904 lei/ lunar, cu începere din 22 octombrie 2018.

Ulterior, la 28 ianuarie 2019 OCN „Easy Credit” SRL a încheiat cu Liliana Munteanu contractul de credit nebancaș cu nr. 098185484, prin care a acordat un credit nebancaș în valoare de 6 000 de lei, ce urma a fi rambursat în 12 rate lunare egale, a câte 615 lei, începând cu 15 februarie 2019.

Actele cauzei denotă că Liliana Munteanu a achitat pe contractul de credit nebancaș nr. 098977329 doar 4 rate lunare, adică suma de 11 616,00 lei, iar, pe contractul de credit nebancaș nr. 098185484, 0 rate lunare.

Reieșind din cele constatate instanța ajunge la concluzia că între părțile litigante s-a stabilit un raport juridic în baza contractului sinalagmatic în care fiecare dintre părți s-a obligat reciproc, astfel încât obligația fiecăreia din ele să fie corelativă obligației celeilalte.

Conform art. 512 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art. 514 Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), stabilește că obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În sensul art. 572 alin. (1) - (2) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 867 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

În corespundere cu art. 871 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit de contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul și până la expirarea termenului.

Art. 872 alin. (2) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), prevede că dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate și împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puțin o rată, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut și a dobânzii aferente.

Din dispoziția de plată nr. 1.315 din 21 septembrie 2018 rezultă că Liliana Munteanu a primit suma de 45 000 de lei (f.d. 15, vol. I), iar din dispoziția de plată nr. 571 din 28 ianuarie 2019 rezultă că Liliana Munteanu a primit suma de 6 000 de lei (f.d. 23, vol. I).

Potrivit informației privind achitățile și datoriile recurente Liliana Munteanu, în baza contractului de împrumut nr. 098977329 se atestă faptul că aceasta a achitat 4 rate lunare în vederea rambursării sumei împrumutului în sumă totală de 11 616 lei, iar în baza contractului de împrumut nr. 098185484.

Astfel, prin transmiterea în proprietate recurente Liliana Munteanu a sumei de bani în mărime de 45 000 de lei, și respectiv a sumei de 6 000 de lei, OCN „Easy Credit” SRL și-a îndeplinit toate obligațiile asumate față de împrumutat, însă recurenta, fiind obligată să restituie suma împrumutului și toate plățile aferente în conformitate cu prevederile contractuale, nu și-a executat obligațiile asumate față de împrumutător în conformitate cu prevederile contractului de împrumut.

Prin urmare, din considerentul că recurenta nu și-a executat obligația corelativă de a restitui în termenul stabilit împrumutul și plățile aferente în conformitate cu prevederile contractuale, în temeiul pct. 3.01 din contractul de împrumut cu dobândă, OCN „Easy Credit” SRL a expediat în adresa recurente pretențiile din 07 mai 2019 prin care a solicitat achitarea datoriei create (f.d. 24-25, vol. I), însă debitorul nu a executat obligațiile contractuale.

Raportând prevederile legale menționate supra la speța dată și având în vedere că recurenta a înregistrat restanțe la plata împrumutului și nu a prezentat instanței dovezi care ar confirma faptul lipsei datoriei față de OCN „Easy Credit” SRL, ba chiar și recunoaște o parte din ea, Colegiul lărgit concluzionează că cerința referitor la încasarea datoriei este întemeiată.

Totodată, cu referire la mărimea datoriei, instanța de recurs reține următoarele.

Conform calculului OCN „Easy Credit” SRL, concretizat, la situația din 02 martie 2020, OCN „Easy Credit” SRL a solicitat încasarea, conform ambelor contracte, a datoriei contractuale de 65 460 de lei, suma de 5 910 lei dobândă de

întârziere conform pct. 3.02 lit. b) din contract și taxa de stat în mărime de 2 199,60 de lei.

Însă, prin referințele înaintate și prin cererea de recurs, Liliana Munteanu a solicitat constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale ale contractului de credit nr. 098977329 din 21 septembrie 2018 și nr. 098185484 din 28 ianuarie 2019, și anume a comisionului de monitorizare lunar de la suma inițială a împrumutului, a comisionului de administrare lunară.

Conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii, evaluarea clauzelor contractuale și decizia finală asupra faptului că acestea sunt sau nu recunoscute, ca fiind abuzive, se efectuează de către instanța de judecată.

Conform art. 220 alin. (1) și alin. (3) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel. Nulitatea clauzei nu atrage nulitatea întregului act juridic dacă se poate presupune că acesta ar fi fost încheiat și în lipsa clauzei declarate nulă.

În temeiul art. 217 alin. (1) și alin. (2) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), instanța de judecată invocă nulitatea absolută din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate.

Prin urmare, conform contractului de împrumut nr. 098977329 din 21 septembrie 2018, Liliana Munteanu urma să restituie la scadență pe parcursul a 24 luni, pe lângă datoria de bază, dobânda în mărime de 12,00 % anual, un comision de monitorizare lunar de la suma inițială a împrumutului în mărime de 1,39 %, un comision de administrare lunar în mărime de 25,00 lei lunar, și conform contractului de împrumut nr. 098185484 din 28 ianuarie 2019, Liliana Munteanu urma să restituie la scadență pe parcursul a 12 luni, pe lângă datoria de bază, dobânda în mărime de 12,00 % anual, un comision de monitorizare lunar de la suma inițială a împrumutului în mărime de 0,99 %, un comision de administrare lunar în mărime de 25,00 lei lunar.

Colegiul lărgit conchide că comisionul de monitorizare lunar de la suma inițială a împrumutului în mărime de 1,39 %, și respectiv 0,99 %, precum și comisionul de administrare lunar în mărime de 25,00 lei lunar, întrunesc semnele unei dobânzi contractuale camuflate, care cumulată cu dobânda contractuală propriu-zisă constituie o sumă excesivă.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs consideră că clauzele menționate sunt abuzive și, respectiv, nule de drept, din considerentul că contravin normelor imperative.

Astfel, Colegiul lărgit conchide că în această parte urmează a fi constatată nulitatea clauzelor contractuale cu privire la comisionul de monitorizare și comisionul de administrare.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține și faptul că deși recurenta a semnat informația standard privind creditul pentru consumatori, prin care a declarat că a luat cunoștință de conținutul și condițiile contractului de împrumut și le acceptă, aceasta nu a avut de fapt posibilitatea de a negocia clauzele contractuale, așa cum a indicat instanța de apel în decizia sa, iar faptul că clauzele date contravin normelor imperative constituie temei de nulitate absolută, care nu

poate fi înlăturată prin confirmarea de către împrumutat a clauzei lovite de nulitate. Mai mult ca atât, aceste clauze au fost contestate de către Liliana Munteanu.

În conformitate cu art. 869 alin. (1) și alin. (2) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. Înțelegerea asupra dobânzii prin care se încalcă dispoziția alin. (1) este nulă.

Prin rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei se subînțelege rata de refinanțare, adică acea rată, care este aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt.

La determinarea caracterului rezonabil al ratei dobânzii, Colegiul lărgit reține următoarele componente: costul creditorului atragerii mijloacelor financiare, profitul creditorului, cheltuielile suportate de creditor și costurile aferente menținerii rezervei instituționale. Astfel, în speță, o dobândă de 12,00 % anual ar putea fi tratată ca fiind rezonabilă pentru contractul de împrumut nr. 098977329 din 21 septembrie 2018. Respectiv, dobânda contractuală din suma împrumutului de 45 000 de lei constituie 10 800 de lei ($12\% \text{ din } 45\ 000 \text{ de lei} = 5\ 400 \text{ de lei} \times 2 \text{ ani} = 10\ 800 \text{ de lei}$). Totodată, o dobândă de 12,00 % anual ar putea fi tratată ca fiind rezonabilă pentru contractul de împrumut nr. 098185484 din 28 ianuarie 2019. Respectiv, dobânda contractuală din suma împrumutului de 6 000 de lei constituie 720 de lei ($12\% \text{ din } 6\ 000 \text{ de lei} = 720 \text{ de lei}$).

Conform art. 872 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că recurenta urmează să restituie intimetei conform contractului nr. 098977329 din 21 septembrie 2018 suma împrumutului restant și dobânda contractuală în mărime de 44 184 de lei (restanța la credit 33 384 de lei + 10 800 de lei, dobânda contractuală), conform contractului nr. 098185484 din 28 ianuarie 2019 suma împrumutului restant și dobânda contractuală în mărime de 6 720 de lei (restanța la credit 6 000 de lei + 720 de lei, dobânda contractuală), iar în total suma de 50 904 lei.

Totodată, Colegiul consideră întemeiată și cerința concretizată a OCN „Easy Credit” SRL de încasare a dobânzii de întârziere pentru contractul nr. 098977329 din 21 septembrie 2018 în mărime de 2 850 de lei și pentru contractul nr. 098185484 din 28 ianuarie 2019 în mărime de 3 060 de lei, iar în total 5 910 lei.

Cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată Colegiul lărgit reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții.

Art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Astfel, luând în considerație faptul că acțiunea OCN „Easy Credit” SRL urmează a fi admisă parțial și va fi încasată de la Liliana Munteanu în total suma de 56 814 lei, Colegiul lărgit va dispune încasarea de la ultima în beneficiul OCN

„Easy Credit” SRL a taxei de stat achitată de aceasta la depunerea acțiunii în sumă de 1 704,42 lei, proporțional pretențiilor admise.

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Liliana Munteanu, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Liliana Munteanu.

Se casează decizia din 20 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 05 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditară Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Lilianeii Munteanu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditară Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Lilianeii Munteanu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Se constată nulitatea absolută a clauzelor cu privire la comisionul de monitorizare și comisionul de administrare din contractul de împrumut nr. 098977329 din 21 septembrie 2018 și nr. 098185484 din 28 ianuarie 2019, încheiat între Organizația de Creditară Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și Liliana Munteanu.

Se încasează din contul Lilianeii Munteanu în beneficiul Organizației de Creditară Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată datoria la contractele de împrumut nr. 098977329 din 21 septembrie 2018 și nr. 098185484 din 28 ianuarie 2019 compusă din datoria de împrumut și dobânda contractuală în mărime de 50 904 (cincizeci de mii nouă sute patru) lei, dobânda de întârziere în mărime de 5 910 (cinci mii nouă sute zece) lei și taxa de stat în sumă de 1 704,42 (una mie șapte sute patru, 42) lei.

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Victor Burduh

Galina Stratulat